

Suvestinė redakcija nuo 2016-01-08 iki 2016-12-31

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2004, Nr. [98-3653](#), i. k. 1042230ISAK00A1-154

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS

**Į S A K Y M A S
DĖL ĮVAIKINTOJŲ PASIRENGIMO ĮVAIKINTI VAIKĄ PATIKRINIMO TVARKOS
APRAŠO PATVIRTINIMO**

2004 m. birželio 18 d. Nr. A1-154
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.217 straipsniu, Įvaikinimo apskaitos Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugsėjo 10 d. nutarimu Nr. 1422 „Dėl Įvaikinimo apskaitos Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašo patvirtinimo“, 16 punktu ir vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 27 d. nutarimo Nr. 1506 „Dėl Lietuvos Respublikos civilinio kodekso įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“ 3.7.1 papunktį,

Preambulės pakeitimai:

Nr. [A1-6](#), 2016-01-06, paskelbta TAR 2016-01-07, i. k. 2016-00410

t v i r t i n u Įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimo tvarkos aprašą (pridedama).

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRĖ

VILIJA BLINKEVIČIŪTĖ

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. A1-154

(Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. liepos 24 d. įsakymo Nr. A1-467 redakcija)

ĮVAIKINTOJŲ PASIRENGIMO ĮVAIKINTI VAIKĄ PATIKRINIMO TVARKOS APRAŠAS

**I. SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [A1-6](#), 2016-01-06, paskelbta TAR 2016-01-07, i. k. 2016-00410

1. Įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimo tvarkos aprašas (toliau vadinama – šis Aprašas) reglamentuoja įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką pradinį įvertinimą, įvaikintojų mokymų organizavimą, išvados dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką parengimą ir jos apskundimą.

2. Įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucija, 1993 metų Hagos konvencija dėl vaikų apsaugos ir bendradarbiavimo tarptautinio įvaikinimo srityje (toliau vadinama – Hagos konvencija), Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksu, Įvaikinimo apskaitos Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugsėjo 10 d. nutarimu Nr. 1422 „Dėl Įvaikinimo apskaitos Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau vadinama – Įvaikinimo apskaitos tvarkos aprašas), Medicininių kontraindikacijų, kurioms esant asmenys negali būti įvaikintojai, sąrašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2001 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. 404/96 „Dėl Medicininių kontraindikacijų, kurioms esant asmenys negali būti įvaikintojai, sąrašo patvirtinimo“ (toliau vadinama – Kontraindikacijų sąrašas), ir šiuo Aprašu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-6](#), 2016-01-06, paskelbta TAR 2016-01-07, i. k. 2016-00410

3. Šiame Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Atestuoti socialiniai darbuotojai** – asmenys, įgiję teisę vykdyti asmenų, siekiančių globoti (rūpintis) ar įvaikinti vaiką, patikrinimą.

3.2. **Įstaiga** – juridinis asmuo, dalyvavęs projektų dėl globėjų (rūpintojų) ir įtėvių paieškos, rengimo, atrankos, konsultavimo ir pagalbos jiems teikimo paslaugų atrankos konkurse ir gavęs valstybės finansavimą, kuriame dirba atestuoti socialiniai darbuotojai.

3.3. **Įvaikintojai** – Lietuvos Respublikos piliečiai (toliau vadinami – piliečiai) ir užsieniečiai, taip pat ir sutuoktiniai, kurių vienas yra Lietuvos Respublikos pilietis, o kitas – užsienietis, nuolat gyvenantys Lietuvos Respublikoje, ar asmenys be pilietybės, nuolat gyvenantys Lietuvos Respublikoje (toliau vadinami – užsieniečiai), pateikę prašymą dėl įvaikinimo deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės Vaiko teisių apsaugos tarnybai (skyriui) (toliau vadinama – Vaiko teisių apsaugos tarnyba).

3.4. **Įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimas** – ne ilgiau kaip 7 mėnesius nuo dokumentų Vaiko teisių apsaugos tarnybai pateikimo dienos trunkantis atestuotų socialinių darbuotojų atliekamas įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką pradinis įvertinimas, jų mokymo organizavimas bei išvados dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką parengimas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-6](#), 2016-01-06, paskelbta TAR 2016-01-07, i. k. 2016-00410

II. SKYRIUS

ĮVAIKINTOJŲ PASIRENGIMO ĮVAIKINTI VAIKĄ PRADINIS ĮVERTINIMAS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [A1-6](#), 2016-01-06, paskelbta TAR 2016-01-07, i. k. 2016-00410

4. Vaiko teisių apsaugos tarnyba, gavusi Įvaikinimo apskaitos tvarkos aprašo 14 ir 22 punktuose nurodytus įvaikintojų dokumentus, išskyrus nurodytus Įvaikinimo apskaitos tvarkos aprašo 22.2 ir 22.9 papunkčiuose, ne ilgiau kaip per 1 mėnesį:

4.1. patikrina, ar įvaikintojai nėra teismo pripažinti neveiksniais šioje srityje ar ribotai veiksniais šioje srityje, ar jiems nebuvo ar nėra apribota tėvų valdžia, ar jie nebuvo vaiko globėjais (rūpintojais) ir globa (rūpyba) nebuvo panaikinta dėl jų kaltės, ar jie neserga Kontraindikacijų sąraše nurodytomis ligomis, kurioms esant jie negalėtų įvaikinti vaiko;

4.2. kreipiasi į Informatikos ir ryšių departamentą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos su prašymu išduoti pažymą apie įvaikintojų ir faktiškai kartu su jais gyvenančių asmenų teistumą, taip pat į teritorinę policijos įstaigą pagal įvaikintojų gyvenamąją vietą dėl informacijos apie jų padarytus administracinius teisės pažeidimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-6](#), 2016-01-06, paskelbta TAR 2016-01-07, i. k. 2016-00410

5. Jei Vaiko teisių apsaugos tarnyba nustato, kad yra šio Aprašo 4.1 papunktyje numatytos aplinkybės, per 3 darbo dienas raštu informuoja įvaikintojus, kad jų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimas negali būti tęsiamas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-6](#), 2016-01-06, paskelbta TAR 2016-01-07, i. k. 2016-00410

6. Jei Vaiko teisių apsaugos tarnyba nustato, kad nėra šio Aprašo 4.1 punkte numatytų aplinkybių, per 3 darbo dienas raštu kreipiasi į įstaigą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimo bei persiunčia šio Aprašo 4 punkte nurodytus įvaikintojų dokumentus ir pažymą dėl įvaikintojų teistumo ir administracinių teisės pažeidimų.

7. Įstaigos atestuoti socialiniai darbuotojai, gavę prašymą iš Vaiko teisių apsaugos tarnybos ir susipažinę su pateiktais dokumentais, informuoja įvaikintojus apie įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimo eigą.

8. Kilus neaiškumams, atestuoti socialiniai darbuotojai gali paprašyti įvaikintojų pateikti papildomus dokumentus arba patys surinkti reikiamą informaciją.

III. SKYRIUS

ĮVAIKINTOJŲ MOKYMŲ ORGANIZAVIMAS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [A1-6](#), 2016-01-06, paskelbta TAR 2016-01-07, i. k. 2016-00410

9. Atestuoti socialiniai darbuotojai, gavę iš Vaiko teisių apsaugos tarnybos persiūstus įvaikintojų dokumentus, organizuoja įvaikintojų mokymus.

10. Įvaikintojams, norintiems įvaikinti sutuoktinio (-ės) vaiką, jau įvaikinusiems vaiką (-us) bei globėjams (rūpintojams), dalyvavusiems mokymuose, mokymai neprivalomi.

11. Atestuoti socialiniai darbuotojai organizuoja individualius susitikimus su šio Aprašo 10 punkte nurodytais įvaikintojais ir parengia išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką.

12. Įvaikintojų mokymai prasideda ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo įvaikintojų dokumentų gavimo įstaigoje dienos ir trunka ne ilgiau kaip 3 mėnesius.

13. Mokymai organizuojami pagal bendrą globėjų ir įtėvių rengimo programą.

14. Atestuoti socialiniai darbuotojai įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimo metu

organizuoja bendroje globėjų ir tėvių rengimo programoje nurodytus grupinius ir individualius susitikimus su įvaikintojais.

15. Įvaikintojams, dalyvavusiems mokymuose, išduodamas pažymėjimas apie jų dalyvavimą mokymuose ir išklaustas temas (1 priedas).

IV. SKYRIUS

IŠVADOS DĖL ĮVAIKINTOJŲ PASIRENGIMO ĮVAIKINTI PARENGIMAS IR JOS APSKUNDIMAS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [A1-6](#), 2016-01-06, paskelbta TAR 2016-01-07, i. k. 2016-00410

16. Pasibaigus mokymams atestuoti socialiniai darbuotojai parengia išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką.

17. Išvadoje dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką turi būti nurodyta:

17.1. įvaikintojų vardai, pavardės, pilnos gimimo datos, pilietybės, tautybės, gyvenamosios vietos, telefonų numeriai;

17.2. informacija apie įvaikintojų išsilavinimą, darbovietę, užimamas pareigas, teistumą, administracinių teisės pažeidimus ir jų įvertinimas;

17.3. įvaikintojų nepilnamečių vaikų ir kartu gyvenančių asmenų tapatybės duomenys, jų ryšiai su įvaikintojais, informacija apie teistumą;

17.4. įvaikintojų gebėjimas užtikrinti įvaikinamam vaikui saugią aplinką bei fizinių poreikių tenkinimą (namų aplinka, finansinė šeimos padėtis, šeimos sveikata);

17.5. įvaikintojų gebėjimas užtikrinti įvaikinamo vaiko raidos poreikių tenkinimą bei raidos sunkumų kompensavimą (šeimos gyvenimo būdas, jų įpročiai, išgyventos netektys, vaiko ugdymas);

17.6. įvaikintojų gebėjimas užtikrinti įvaikinamo vaiko ryšius su biologine šeima (įvaikintojų santykiai su savo tėvais bei giminaičiais, požiūris į vaiko biologinę šeimą, jo istoriją, ryšių tęstinumą);

17.7. įvaikintojų gebėjimas padėti įvaikinamam vaikui užmegzti saugius ir patvarius ryšius (įvaikintojų tarpusavio santykiai, vaiko ryšių su šeima ir aplinka stiprinimas);

17.8. įvaikintojų gebėjimas bendradarbiauti, sprendžiant įvaikinamo vaiko ir šeimos problemas;

17.9. įvaikinimo motyvai, jų įvertinimas bei informacija apie pageidaujamus įvaikinti vaikus (skaičius, lytis, amžius, sveikata).

18. Išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką pasirašo patikrinimą atlikę atestuoti socialiniai darbuotojai ir įvaikintojai.

19. Atestuoti socialiniai darbuotojai išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką bei šio Aprašo 4 punkte nurodytus įvaikintojų dokumentus ir pažymą dėl įvaikintojų teistumo ir administracinių teisės pažeidimų pateikia Vaiko teisių apsaugos tarnybai, o išvados kopiją – įvaikintojams.

20. Vaiko teisių apsaugos tarnyba, gavusi teigiamą išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką, per 3 darbo dienas pateikia išvados bei įvaikintojų Vaiko teisių apsaugos tarnybai pateiktų dokumentų ir pažymų dėl įvaikintojų teistumo ir administracinių teisės pažeidimų kopijas Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau vadinama –Tarnyba) kartu su prašymu įrašyti įvaikintojus į atitinkamą sąrašą.

21. Pasibaigus mokymams atestuoti socialiniai darbuotojai gali nuspręsti, kad įvaikintojai yra netinkamai pasirengę įvaikinti vaiką ir priimti neigiamą išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką. Atestuoti socialiniai darbuotojai neigiamą išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką bei šio Aprašo 4 punkte nurodytus įvaikintojų dokumentus ir pažymą dėl įvaikintojų teistumo ir administracinių teisės pažeidimų pateikia Vaiko teisių apsaugos tarnybai, o neigiamos išvados kopiją – įvaikintojams.

22. Įvaikintojai, nesutinkantys su atestuotų socialinių darbuotojų išvada dėl jų pasirengimo įvaikinti vaiką, gali ją apskųsti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-6](#), 2016-01-06, paskelbta TAR 2016-01-07, i. k. 2016-00410

23. Išnykus priežastims, dėl kurių buvo pateikta neigiama išvada dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką, įvaikintojai gali pakartotinai kreiptis į Vaiko teisių apsaugos tarnybą įvaikinimo apskaitos tvarkos aprašo nustatyta tvarka dėl pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimo.

V. SKYRIUS

PAKARTOTINIS ASMENŲ, NORINČIŲ ĮVAIKINTI VAIKĄ, PASIRENGIMO ĮVAIKINTI VAIKĄ PATIKRINIMAS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [A1-6](#), 2016-01-06, paskelbta TAR 2016-01-07, i. k. 2016-00410

24. Vykdamas ikiteisminę įvaikinimo procedūrą, kilus abejonėms, ar įvaikintojai yra tinkamai pasirengę įvaikinti vaiką, Tarnyba su motyvuotu prašymu gali kreiptis į įvaikintojų deklaruotos gyvenamosios vietos Vaiko teisių apsaugos tarnybą dėl pakartotinio įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimo.

25. Pakartotinis įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimas trunka ne ilgiau nei 3 mėnesius nuo Tarnybos kreipimosi į Vaiko teisių apsaugos tarnybą dėl pakartotinio įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimo dienos.

26. Tuo metu, kai vykdomas pakartotinis įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimas, įvaikintojams galimi įvaikinti vaikai nesiūdomi.

27. Vaiko teisių apsaugos tarnyba, gavusi šio Aprašo 24 punkte nurodytą prašymą, jį persiunčia atestuotiems socialiniams darbuotojams, atlikusiems įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimą.

28. Atestuoti socialiniai darbuotojai, gavę Vaiko teisių apsaugos tarnybos persiūtą Tarnybos šio Aprašo 24 punkte nurodytą prašymą, organizuoja individualius susitikimus su įvaikintojais, kurių metu analizuojamos Tarnybos prašyme nurodytos aplinkybės.

29. Atestuoti socialiniai darbuotojai, atlikę pakartotinį įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimą, parengia išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką.

30. Išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką pasirašo ją rengę atestuoti socialiniai darbuotojai ir įvaikintojai.

31. Atestuoti socialiniai darbuotojai išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką pateikia Vaiko teisių apsaugos tarnybai, o išvados kopiją – įvaikintojams.

32. Atlikdami pakartotinį įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimą, atestuoti socialiniai darbuotojai gali nuspręsti, kad įvaikintojai yra netinkamai pasirengę įvaikinti vaiką. Atestuoti socialiniai darbuotojai neigiamą išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką pateikia Vaiko teisių apsaugos tarnybai, o išvados kopiją – įvaikintojams.

33. Vaiko teisių apsaugos tarnyba, gavusi atestuotų socialinių darbuotojų išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką, per 3 darbo dienas informuoja Tarnybą dėl įvaikintojų išbraukimo iš atitinkamų sąrašų ar siūlymo įvaikinti vaiką.

34. Įvaikintojai, nesutinkantys su atestuotų socialinių darbuotojų išvada dėl jų pasirengimo įvaikinti vaiką, gali ją apskųsti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [A1-467](#), 2009-07-24, Žin., 2009, Nr. 91-3943 (2009-07-31), i. k. 1092230ISAK00A1-467

Įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką
patikrinimo tvarkos aprašo
1 priedas

(Pažymėjimo formos pavyzdys)

(įstaigos, organizuojančios globėjų (rūpintojų) ir tėvių rengimo pagal bendrą globėjų (rūpintojų)
ir tėvių rengimo programą, pavadinimas)

PAŽYMĖJIMAS

(įvaikintojo vardas ir pavardė)

dalyvavo mokymuose pagal bendrą globėjų (rūpintojų) ir tėvių rengimo programą bei išklaušė
šias temas: _____

_____.

Atestuotas socialinis darbuotojas, vykdęs mokymą pagal bendrą globėjų (rūpintojų) ir tėvių
rengimo programą

(parašas)

(vardas ir pavardė)

A. V.

Atestuotas socialinis darbuotojas, vykdęs mokymą pagal bendrą globėjų (rūpintojų) ir tėvių
rengimo programą

(parašas)

(vardas ir pavardė)

A. V.

Išdavimo data _____

Priedo pakeitimai:

Nr. [A1-6](#), 2016-01-06, paskelbta TAR 2016-01-07, i. k. 2016-00410

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-467](#), 2009-07-24, Žin., 2009, Nr. 91-3943 (2009-07-31), i. k. 1092230ISAK00A1-467

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004 m. birželio 18 d. įsakymo Nr. A1-154 "Dėl Įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-6](#), 2016-01-06, paskelbta TAR 2016-01-07, i. k. 2016-00410

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004 m. birželio 18 d. įsakymo Nr. A1-154 „Dėl Įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo